Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го СЕРПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 1, 1985 No. 145. VOL. XCII

ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ ОЧОЛИВ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ В КАНАДІ

Вінніпеґ, Ман. (Канцелярія Консисторії). — У днях від 4-го до 7-го липня ц.р. Українська Православна Церква в Канаді відбула свій звичайний XУII Собор, у праці якого брали участь понад 320 делегатів — священиків і мирян. На соборі було понад 200 гостей.

Собор відбувся тут в приміщеннях Манітобського університету. Він почався відслуженням Божественної Літургії в каплиці Колеґії Св. Андрея, а завершений Божественною Літургією у залі нарад собору. Особливим завданням собору було обрання Митрополита, голови Президії Консисторії, членів Консисторії в числі восьми священиків і дев'ятьох мирян та інших провідних органів. Собор також ухвалив нову Хартію Церкви та проголосив низку резолюцій.

Як відомо, митрополичий престіл УПЦеркви в Канаді був опорожнений від часу упокоєння бл. п. Митрополита Андрея на початку лютого ц.р. Його заступником був Владика Василій Федак, Архиєпископ Торонто і Східньої епархії. XУII Собор, на внесок Консисторії, підніс Архиєпископа Василія до сану Митрополита й обрав його первоієрархом УПЦеркви в Канаді і її епархії Української Православної Церкви (Автокефальної) в Австралії. Собор одночасно найменував Вікарного Єпископа Середньої епархії, Івана Стінку, Єпископом Едмонтону і Західньої епархії, а Східньою епархією далі залишив архипастирській опіці Митрополита Василія.

Владика Василій

Через занедужання опорожненою була також адміністративна позиція голови Президії Консисторії, яку займав о. д-р Григорій Удод. До собору його обов'язки виконував заступник голови — о. протоієрей Василь Василів. Собор обрав нового голову Президії. З чотирьох поставлених кандидатів: о. Михайло Шкрумеда, протоієрей Тимофій Міненко, протоієрей Мирослав Крищук і протоієрей

(Закінчення на стор. 4)

В Оттаві відбудеться симпозіюм про сучасну українську поезію

Оттава. — Тут в столиці Канади заплановано влаштувати в днях 4-6-го жовтня 1985 року симпозіюм під назвою „Поза традицією", який буде присвячений сучасній українській поезії. Господарем симпозіюму є слов'янський відділ Департаменту модерних мов і літератур університету Оттави враз із стипендійним фондом Івахнюків. Організаторами є Ірина Макарик, відома молода українська журналістка, тепер професор університету Оттави, і професори того ж університету Андрій Донсков і Теофіль Кісь.

Доповіді в часі триденного симпозіюму будуть виголошені в трьох мовах — українській, англійській і французькій, як також в тих мовах будуть читати поезії сучасних українських поетів.

Окремі чотири сесії будуть присвячені українській поезії в Україні, Канаді, ЗСА, Европі, Південній Америці і Австралії.

Перша сесія матиме панель на тему поезії в Україні сьогодні, друга буде присвячена перекладам і багатомовності. Черговий панель обговорить нові напрямні поезії в Канаді, дальший українську поезію в світі. В суботу, 5-го жовтня, відбудеться мистецьке читання української сучасної поезії, а у вечорі того ж дня бенкет в приміщеннях канадського парляменту. Господарем буде сен. Павло Юзик.

В неділю 6-го жовтня, після окремої сесії для обговорення тем магістерських і докторських праць, будуть панелі п. н. „Форми і підхід" і „Синтеза". Перед закриттям триденного симпозіюму, що його переведе ректор університету Марсел Гемелін і організаторка імпрези проф. І. Макарик, відбудеться ще одне читання поезій.

В симпозіюмі заповіли свою участь такі відомі українські поети і професори університетів — знавці української літератури: Емма Андієвська, Ярослав Балан, Богдан Бойчук, Марко Царинник, Іван Фізер, Юрій Грабович, Святослав Караванський, Марко Павлишин, Ярослав Розумний, Богдан Рубчак, Віра Вовк, Данило Струк, Андрій Сукнаський, Віктор Свобода, Марта Тарнавська, Остап Тарнавський, Юрій Тарнавський, Олег Зуєвський.

В часі симпозіюму буде також виставка творів у бібліотеці університету, в Крайових архівах Канади і в бібліотеці.

Організатори запрошують усіх зацікавлених взяти в тому симпозіюмі участь. За інформаціями слід звертатися до проф. І. Макарик, Відділ модерних мов і літератур, університет Оттави, University of Ottava, 550 Cumberland, Ottava, Ont., Canada, K1N 6N5.

МОСКВА — „ЗАМКНЕНЕ МІСТО"

Москва. — Пресові агентства і західні кореспонденти інформують, що Москва столиця великої комуно-московської імперії, виглядає тепер, під час тривання однотижневого міжнародного молодечого фестивалю як суцільна фортеця. Москва замкнена для всіх — незапрошених чужинців і совєтських громадян. Автомобілі з немосковським номером не мають права в'їжджати до міста, агенти КҐБ і скріплені відділи міліції контролюють кожний порух закордонних і совєтських громадян, багато за підозрілих совєтських громадян, зокрема дисидентів, знайшлися під домашнім арештом, понад 9,000 совєтської молоді кремлівські можновладці наказали вивести поза Москву до спеціяльних молодечих таборів на „безплатні вакації", щоб тим самим не дати їй змоги входити у зв'язки із закордонною молоддю, яка у числі біля 25,000 тисяч прибула до Москви.

Фестиваль молоді, на який приїхали молоді люди із 150 країн світу, у повному розгарі. Кореспонденти із східнього Берліну інформують, що понад 1,000 московських родин перейшли спеціяльний „вишкіл" під наглядом КҐБ, як і коли треба приймати закордонних гостей, що їм показати, чим гостити, що говорити, а що промовчувати. Багато родин отримали з магазинів нові меблі для прикрашення своїх квартир тощо.

Віктор Мішін, керівник совєтського комсомолу заявив, що організаційний комітет подбав також про закордонні харчі для тих учасників, які цього бажатимуть і збільшив дозвіл для таких компаній як „Мек Доналд" та інші на відкриття тимчасових додаткових ресторанів.

Якщо йдеться про політичний бік справи, то фестиваль, у 10-річчя існування Гельсінкської угоди, які тепер відмічують міністри закордонних справ в Гельсінках, має підкреслити совєтську „турботу" про мир і редукцію нуклеарної стратегічної зброї, хоч кожному відомо, кажуть політичні спостерігачі, що у Кремлі про все думають тільки не про мир. Понад 100,000 совєтських вояків якраз під теперішню пору розвинули шалену офензиву проти антикомуністичних повстанців в Афганістані з метою знищення не тільки повстанських загонів, але всіх афганців, які не терплять совєтської окупації.

Московська пропагандивна заява теперішнього лідера Міхаїла Ґорбачова про скорочення нуклеарної стратегічної зброї була проголошена якраз під час тривання молодечого фестивалю. Часово заява має викликати інтузіязм серед переважно лівої молоді і тим самим послужити совєтській пропаганді. Вже сьогодні пресове агентство ТАСС опублікувало інтерв'ю із закордонними „гостями", які вихваляють мирну політику СССР і М. Ґорбачова. „Спостерігаючи московський шов, заявив один із західніх дипломатів в Москві, — маєте враження, що абсолютно нічого не змінилося в СССР, від часів Й. Сталіна.

ДЖ. ШУЛЦ КРИТИКУЄ СССР ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Гельсінкі, Фінляндія. — Як уже інформовано, у вівторок, 30-го липня, тут почалася конференція міністрів закордонних справ 35 країн, які десять років тому підписали Гельсінкські угоди в справах безпеки та співробітництва в Европі. І в перший же день конференції ЗСА і Совєтський Союз обвинуватили один одного в порушенні прав людини.

Державний секретар ЗСА Джордж Шулц значну частину своєї промови присвятив критиці політики Совєтського Союзу. „Не зважаючи на безумовну цінність Заключного акту, надії, зв'язані з ним, не здійснилися за минуле десятиліття", — сказав Дж. Шулц. Він перерахував ряд порушень Совєтським Союзом Гельсінкських угод. Шулц говорив про обмеження еміґрації жидів з СССР, про придушення в Совєтському Союзі груп нагляду за виконанням Гельсінкських угод, про переслідування, ув'язнення в тюрми і заслання борців за права людини, інакодумців, віруючих.

Шулц поіменно назвав людей, ув'язнених в СССР та висланих на заслання лише за те, що вони намагалися контролювати за дотриманням Гельсінкських угод або вимагали свободи релігійних визнань. Говорячи про нобелівського академіка Андрея Сахарова, Шулц сказав: „Ця людина у більшій мірі, ніж інші, втілює ідеали, зафіксовані в Заключному акті. Але його тримають у повній ізоляції від усього світу."

Шулц підкреслив також, що З'єднані Стейти і більшість інших країн, які підписали Гельсінкські угоди, дотримують їх.

Після виступу Шулца на трибуну піднявся міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе, щоб захистити, як він сказав, „соціялістичну демократію". „Наша країна, — заявив він, — не дозволяла і не дозволить нікому вмішуватися в її внутрішні справи".

Шеварднадзе критикував воєнну політику ЗСА і обвинуватив ЗСА в тому, що вони всіми силами чинять опір будь-якій совєтській спробі покінчити з напруженням у світі. „Наша країна, — сказав на закінчення совєтський міністер, готова і далі виконувати взяті на себе зобов'язання Заключного акту."

Міністер закордонних справ Люксембурґу Жак Пос сказав, що „в деяких країнах спроби примусити відповідний уряд виконувати Гельсінкські угоди привели до ув'язнення людей в тюрми, концтабори і психіятричні лікарні." Ж. Пос не назвав ці „деякі країни", але назви країн, про які він говорив, добре відомі навіть Едуардові Шеварднадзе.

На Союзівці відбудеться вчительський курс

Ню Йорк. — Цього літа, від 3-го до 18-го серпня, на Союзівці відбудеться вчительський курс для підвищення педагогічних кваліфікацій. Цей перший двотижневий курс відбудеться на Союзівці завдяки Українському Народному Союзові, який зрозумів вагу, значення й потребу українського шкільництва в Америці, даючи фінансову допомогу Шкільній Раді у формі сплати повного перебування вчителям шкіл українознавства — учасникам курсу на Союзівці.

Викладачами на цьому курсі будуть: д-р Євген Федоренко, керівник курсу, д-р Едвард Жарський, д-р Тарас Гунчак, д-р Леонід Рудницький, д-р Богдан Корчмарик, проф. Павло Маляр, мгр Ізабелла Омецінська, мгр Люба Волинець.

На протязі багатьох років Шкільна Рада влаштовує всеамериканські вчительські конференції для підвищення вчительських кваліфікацій, ознайомлення з навчальними методами та обміну вчительським досвідом. Починаючи шкільним роком 1983-84, Шкільна Рада влаштовує подібні конференції в п'ятьох округах з тією метою, щоб уможливити в них чисельнішу участь учителів шкіл українознавства. Приділяючи особливу увагу підвищенню кваліфікацій учителів та поповнюванню вчительських кадрів для шкіл українознавства, Шкільна Рада намагається посилати вчителів на різні курси, зокрема на педагогічні курси Українського Вільного Університету, але всі ці заходи вимагають поважних фінансових фондів, яких конечно потребує Шкільна Рада для здійснення своїх плянів.

Помер українець, відзначений нагородою Нобеля

Джерзі Сіті, Н. Дж. (В. Б.). — Журнал „Тайм" з 22-го липня ц.р. помістив таку вістку: „У Кеймбридж, Масс., помер Симон Кузнець, 84 роки, українець родом, економіст, статистик і професор Гарварду, який отримав в 1971 р. нагороду Нобеля за вдосконалення в 1930-их роках першої витончено - складної системи помірів продукції цілої країни. Ця система показалася тепер необхідним засобом для виміру порівняльної економічної продукції й розподілу прибутків шляхом підсумування сукупної вартости дібр і послуг усіх країн".

Вийшли пісні з репертуару „Іскри"

Картерет, Н.Дж. — Новозаснована українська музична фірма „Дума" недавно випустила в світ своє перше видання — шість пісень Олеся Кузишина. Ці пісні вперше появилися на платівках популярного вокально-інструментального ансамблю „Іскра".

Тепер вони вийшли в аранжеровці, яку можна примінити для декількох різних інструментів. В нотах включено мелодію з текстом для голосу чи сольового інструменту, фортепіянову партію, для акомпаньяменту чи сольової гри, як також і акорди вставлені понад мелодію, для акордеоністів, орґаністів, гітаристів і інших. В збірку входять пісні: „Ти моя" і „Сумерк" з першої платівки „Іскри", „Іскра", „Дай мені серце" та „Люди" з другої платівки ансамблю та „Вкраїно моя, чарівна" з найновішої платівки „Іскри" — „Мандрівка по Україні".

Цим першим виданням пісень з репертуару „Іскри" музичне видавництво „Дума" намагається хоч трохи доповнити невеликий склад друкованої української музики поза межами України. Це особливо відноситься до українських пісень легкого жанру, яких дуже бракує в друкованій формі. Фірма особливо хоче звернути увагу на нові пісні, написані композиторами, які проживають в Америці і Канаді. Деякі з цих пісень час від часу появляються на українських платівках, але майже ніколи не друкуються.

Видавництво „Дума" надіється, що „Пісні з репертуару Іскри" знайдуть собі місце в багатьох українських домах і простелять стежку до постійного видавання нових українських пісень.

Збірник можна набути в усіх українських крамницях, або замовити безпосередньо, висилаючи чек або грошовий переказ в сумі 6 дол. плюс 1 дол. за пересилку на адресу: Duma Music Inc. 27 Leick Ave., Carteret, N. J. 07008; tel.: (201) 969-3416.

УКРАЇНЦІ ДЕМОНСТРУВАЛИ В ОТТАВІ ПРОТИ ОЧОРНЮВАННЯ

Оттава. — З ініціятиви молодечих організацій — МУНО, Пласт, ОДУМ, СУМ і СУСК — та під патронатом Комітету Українців Канади і Комісії Захисту Громадянських Прав в суботу, 20-го липня ц.р., тут відбулася демонстрація. Ціллю демонстрації було вшанувати мільйони українських жертв Другої світової війни та запротестувати проти совєтської пропаґанди, яка очорнює українську громаду, закидаючи українцям воєнні злочини, і проти можливого вживання совєтських свідчень Комісією Дешена.

Демонстранти вирушають з-під парляменту до совєтської амбасади, несучи червоний прапор із свастикою і серпом і молотом, символом колишньої нацистсько-комуністичної співпраці.

(фото: Я. Кіт)

В демонстрації, згідно з обрахунком оттавської поліції, взяло участь біля 2,500 людей, які прибули автобусами і автами з цілого південного Онтаріо — з Торонто, Лондону, Гамільтону, Ошави, Кіченер-Ватерлу, Ґвелфу, Ст. Катаринс, Брентфорду, Віндзору і інших місцевостей. Також прибули два автобуси з сумівського табору на оселі „Веселка" біля Торонто.

Демонстрація почалася біля парляменту. Відкрила її студентка Леся Шимко, яка вела програмою, пояснивши цілі демонстрації. Іван Новосад, президент Комітету Українців Канади виголосив коротке слово і привітав присутніх від Централі КУК. Д-р Петро Глібович також виголосив коротке слово в українській мові і передав привіт від Центральної Ради КУК, яку він очолює. Студент Маркіян Дзерович прочитав звернення від Комітету Українських Політв'язнів. Головну промову виголосив Юрій Шимко, посол Консервативної партії до онтарійського парляменту. У своїй промові він говорив про величезні втрати українського народу під час Другої світової війни, про недопустимість совєтських свідчень, про потребу судити всіх воєнних злочинців, включно з совєтськими і т.д. Опісля були прочитані листи від лідера опозиції Джана Тирнера (лист прочитав посол Дон Будрія) і лідера Нової демократичної партії Еда Бродбента (лист прочитав посол Сирил Кіпер). Від себе особисто також вітав зібрану громаду і виголосив коротке слово посол Консервативної партії з Торонто Андрій Вітер, а Л. Шимко прочитала листа від Патрика Боєра, посла Консервативної партії з Етобіко в Торонто.

Після закінчення програми перед парляментом учасники демонстрації пішли вулицями столиці до совєтської амбасади. По дорозі, коли колона демонстрантів простягнулася на декілька

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ інформують, що антикомуністичні повстанці в Анголі пожвавили свою активність і перевели декілька вдалих військових операцій проти урядового війська і кубинських наємників, вбиваючи при тому 112 анґольських вояків і 10 кубинців. Повстанці діють в 17-ох провінціях країни, а їхні дії очолює і координує Крайова юнія для незалежности Анґолі. Агентство Ассошіейтед Пресс інформує з Лісбони, Портуґалія, що число і сила повстанців зростають і чимраз більше населення підтримує їхні акції. Кореспонденти пригадують, що крім більших військових одиниць Куби, в Анголі перебуває біля 5,000 совєтських „дорадників" різної ранги, які є також прицілом повстанців.

ШЕФ ШТАБУ ВІЙСЬКОВИХ збройних сил Уґанди, 71-річний ген. Тіто Океллью, був заприсяжений, як тимчасовий президент держави після перевороту, що його перевело військо в кінці минулого тижня. Океллью заявив після заприсяження: „Моя служба буде дуже короткою і ви вкоротці оберете собі вільними голосами уряд згідно з вашою вподобою". При тому він відмітив, що армія усунула дотеперішнього президента Мільтона Оботе, щоб навести порядок і розписати вільні вибори в скорому часі.

МІНІСТЕРСТВО ЗДОРОВ'Я у Пекіні, Китайська Народна Республіка, заявило, що смерть аргентинського громадянина, який помер в Пекіні на хворобу „АІДС", викликала турботу в офіційних китайських колах, бо досі в Китаї не було випадку тієї хвороби і здоровельні чинники побоюються, щоб вона не поширилася на ширші кола населення. Міністерство визнало, що КНР не має жадної спроможности боротися з цією недугою і не має жадних середників щоб її зупинити. Арґентинець, 34-річний Оскар Мессіна, помер від гострого запалення леґенів і віддихових органів.

РЕПРЕЗЕНТАНТИ СТУДЕНТСВА з 10-ох польських університетів прибули до Варшави, щоб запротестувати в парляменті проти прийнятого законопроєкту про обмеження академічної свободи і надання права урядові контролювати діяльність студентських товариств і об'єднань та накидати свою політику факультетам. У Варшавському університеті студенти влаштували пресову конференцію з участю польських і закордонних журналістів і прилюдно заявили, що вони поборюють цей закон, який в багатьох випадках є гіршим від законів введених прем'єр-міністром Войцєхом Ярузельским після проголошення воєнного стану в Польщі. „Ми свідомі того, що уряд, а зокрема державна служба безпеки, захочуть притягнути нас до відповідальности за наш протест і влаштування пресконференції, але хтось мусить взяти на себе це ризико, якщо хочемо затримати бодай крихітку існуючої академічної свободи", — заявили речники студентства

ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД В БОННІ, Західня Німеччина наказав усунути з країни чотирьох лівійських „дипломатів", які були звичайними терористами і плянували вбивства опонентів теперішнього лідера Лівії полковника Муаммара Каддафі. Як відомо, в Західній Німеччині і Европі взагалі живуть лівійські активісти, які не погоджуються з терористичною політикою Каддафі і за ними полюють тепер агенти згаданого диктатора. Західньонімецький журнал „Дер Шпіґель" намагався витягнути всю справу плянованого вбивства на денне світло, але ані німецьке міністерство закордонних справ, ані лівійська амбасада не бажали виявити обставин плянованого заговору.

ПАКІСТАН І З'ЄДНАНІ Стейти Америки бажають далі зі собою співпрацювати на військовому відтинку, а у випадку потреби навіть поширити співпрацю. Підписаний договір між обидвома країнами вигасає в 1987 році, але міністер оборони Пакістану і міністер закордонних справ запевнили Вашінґтон вже сьогодні про продовження реченця договору на чергових п'ять років.

Газета „Більд" дістала фільм про А. Сахарова

Гамбурґ, Західня Німеччина. — Західньонімецька газета „Більд" повідомила, що лавреат премії Нобеля академік Андрей Сахаров вийшов зі шпиталю в Горькому, де його лікували на серцеву хворобу та інші недуги.

„Більд" повідомляє, що редакція одержала десятихвилинний кольоровий фільм, на якому академік А. Сахаров, повернувшись 11-го липня зі шпиталю, обнімає і цілує свою дружину Єлену Боннер перед домом, де вони живуть. Такий фільм отримала також телевізійна станція у Франції і показала його.

Місяць тому „Більд" писала, що академік Сахаров перебуває в шпиталі з середини квітня, де він лікує серцеву недугу і хворобу Паркінсона. „Більд" часто діставала кіноплівки і відомості про стан здоров'я Сахарова від совєтського журналіста Віктора Луїса, який є посередником між совєтськими керівниками і західньою пресою.

В останньому фільмі академік Сахаров добре виглядає, бадьорий. Він показаний під час розмови зі своїм лікарем Обуховим, який у цей час виписує Сахарову ліки і просить його прийти за два тижні на візиту. Потім Сахаров просить, щоб його відвезли додому автом швидкої медичної допомоги, а не таксі. Сахарова супроводжує медична сестра. Наступний епізод: Сахарова зустрічає перед їх домом його жінка і вони разом ідуть до склепу, купують квитки до кіна.

На початку фільму про Сахарова показана Є. Боннер, коли вона купує в склепі, за обідом, на прогульці по березі Волги.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ФЕСТИН

Ґлен Спей, Н. Й. — Українська католицька церква св. Володимира в Ґлен Спей влаштовує свій річний пікнік-фестин, який відбудеться в неділю, 4-го серпня ц.р., по церковних відправах на площі оселі „Верховина". Приграватиме оркестра Богдана Гірняка. У програмі будуть виграші, розваги для дітей і старших та несподіванки. Служби Божі відправлятимуться в год. 9-ій ранку (читана) і в год. 10:30 (співана).

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН відмовився підтримати два основні елементи, які були найновішою бюджетною пропозицією Республіканців в Сенаті. Пропозиції включали: підвищення податків на імпортовану оливу, підвищення виплат соціяльного забезпечення щодругий рік. Рішення Президента розгнівало декількох республіканців.

СТУДЕНТИ І ВЧЕНІ З СССР і його сателітів, які перебувають в Америці, не мають доступу до всіх компютерів в школах країни. Причиною цього є заборона Пентаґону дати доступ перебуваючим тимчасово в ЗСА студентам і науковцям з СССР, які студіюють в американських університетах в рамках програм наукового обміну. Але Іллинойський, Принстонський та Корнелл університети запротестували проти того зарядження, уважаючи його „обмеженням академічної свободи".

ЖІНКУ, ЯКА ПРАЦЮВАЛА в зоологічному городі в Бронксі, Н. Й., вбили два сибірські тигри. Робин Силверман переступила „головне правило щодо піклування звірят", коли увійшла у загороджену площу для тигрів, — заявив управитель городу д-р Вілліям Конвей. Він сказав, що Р. Силверман була одною із найкращих працівників, але повинна була перевірити де тигри були заки вступила в їхню площу.

ЗАХОДИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена обмежити видатки на опіку над хворими можуть причинитися до зниження якости цієї опіки. Із 7,800 опитуваних лікарів, 60 відсотків виявили, що якість опіки і догляд над хворими пацієнтами погіршились і мабуть причиною цього явища є обмеження фондів з федеральних програм.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Потреба гнучкости в політиці

Треба бути принциповим і невгнутим там, де ідеться про життьовий інтерес народу, але й треба бути гнучким у політиці, бо без гнучкости і без компромісу неможливо осягнути згоду між розбіжними становищами і розбіжними інтересами. Від 1948 року, відколи Ізраїль проголосив свою державну незалежність на території колишньої Палестини, що нею володіла Британія, відбулися між цією новопосталою ізраїльською державою і довкільним арабським світом чотири війни. Жиди, над якими колись глумились люди, як над найбільш трусливим елементом, виявили вмілість вести війну, навіть хоробрість, сполучену з полководницьким хистом і завзятістю в обороні своєї молодої держави. Вони нав'язали своє право до держави аж до біблійних часів, коли-то існувала ізраїльська монархія, яку завоювала римська імперія.

Проголошення в Палестині ізраїльської держави спричинило втечу відтіль кругло одного мільйона арабів. В міжчасі це число зросло до 4-5 мільйонів душ. Арабські втікачі створили революційний рух з політичною верхівкою „Палестинська Визвольна Організація" (ПВО), яка повела проти Ізраїлю війну терором, мріючи про зіштовхнення Ізраїлю до Середземного моря. Ця мрія виявилася цілком нереальною. Ізраїль знайшов собі могутнього союзника-протектора в Америці, де жидівська громада численніша, як ціле населення Ізраїля, багата і впливова. Зачароване коло ізраїльсько-арабських воєн, арабсько-палестинських актів терору і безскрупульних відплатних дій ізраїльських збройних сил стало однією з найважливіших і найболючіших міжнародних проблем, бо створило з Близького Сходу загрозливу для світового миру бочку пороху.

Кругло два роки тому президент Реґен проголосив мудру програму замирення на Близькому Сході: Ізраїль має звернути арабам окуповані ним арабські землі; на правому березі Йордану, тепер окупованому Ізраїлем, має постати національний осідок палестинців у правно-державному зв'язку з Йорданією; арабський світ має визнати ізраїльську державу. Більшість арабських країн поставились прихильно до того пляну. За посередництвом розумного президента Єгипту Госні Мубарака, єдиної арабської держави, яка вже за часів президента Анвара Ель-Садата підписала з Ізраїлем сепаратний мир, — завжди проамериканський король Йорданії Гуссейн договорився з лідером Палестинської Організації Визволення Яссіром Арафатом, що палестинці зрікаються претенсій щодо власної держави та погоджуються на автономію в межах Йорданії. Король Гуссейн проголосив, що він готов переговорювати з Ізраїлем, при чому в його делеґації будуть і представники ПВО, але не Яссір Арафат, зненавиджений Ізраїлем, як символ протиізраїльського тероризму. У Вашінґтоні прийнято заяву Гуссейна прихильно, але ізраїльський уряд поставився вороже до цієї пропозиції Гуссейна, тримаючись принципу, що з Палестинською Визвольною Організацією не може бути ніякої розмови, ніякого контакту.

Таке становище Ізраїля іде по лінії екстремізму і воно недоцільне. Староримська правда стверджує: „Часи міняються і ми змінеємось з ними". Вчорашній революціонер може з ходом часу і зміною відносин стати поміркованим державним мужем, згідним на компроміс, дармащо є й історичні приклади, що виховані в атмосфері революційного підпілля деякі його члени не всилі позбутися психіки й ментальности революційних змовників. За твердженням добрих знавців арабських відносин — Яссір Арафат став саме лідером поміркованого крила колись одностайної, тепер розколеної Палестинської Визвольної Організації, і радий піти на замирення з Ізраїлем на базі згаданого мирного пляну Реґена. Неприхильні Америці міжнародні кола сприяють совєтському плянові скликання для цієї справи міжнародної конференції з участю СССР. Реґен є проти цього, бо тоді Москва дістала б право і реальну змогу втручатися до справ Близького Сходу, що перечить забезпеці миру і безпеки в тій частині світу і у всьому світі.

Однаково сам Реґен, як і державний секретар Шулц публічно заявляють, що вони не будуть ні в якій справі „натискати" на Ізраїль та що вони не хочуть брати активної участи у переговорах між Ізраїлем і його арабськими сусідами, конкретно з Йорданією. Але можна логічно здогадуватися, що американська дипломатія, з допомогою від дипломатів Англії, Франції й Італії, таки вплине на Ізраїль, щоб той прийняв мировий плян Реґена і здобув собі визнання своєї самостійности збоку арабського світу, бо це буде його, Ізраїлю, найбільшою перемогою. Можна сподіватися, що ці заходи остаточно увінчаються успіхом.

Андрій Качор

НАЦІОНАЛЬНА СОЛІДАРНІСТЬ І СУЧАСНА МОРАЛЬ

У темпі індустріяльного і великоміського життя, в яке ми попали в ЗСА і Канаді, та в інших країнах вільного світу, в погоні за зрівняння з розбагатілим довкіллям, ми дуже часто не маємо часу для глибшої самозадуми над самими собою.

Ми у вільному світі втратили всі атрибути державної нації — територію (себто рідний край), владу (тобто уряд, чи його сурогат) і нарід (ми лише частина того народу і то розпорошена по країнах вільного світу), але ми не втратили найважнішого: нашої духової основи — нашої релігії, культури і національної солідарности, що тримає нашу спільноту як окрему суспільну групу, як окремий нарід у діяспорі.

І на цю тему хочу сказати кілька слів під розвагу.

Всі ми знаємо і практично відчуваємо, що в нашому сучасному довкіллі для оцінки вартости людини, громади, а то й цілого народу не вистачає тільки її метрики, свідоцтва моральности, але треба ще мати і показати своєму найближчому оточенню свої культурні та матеріяльні надбання, свою релігійну, культурну, політичну та господарську силу. Ці надбання можуть бути виявлені у формі гарних церков, народних домів, бібліотек, шкіл, наукових товариств і інститутів, власних музеїв, архівів, добре зорганізованих різних товариств і організацій та їх надбудов, у видаванні своїх книжок, журналів, часописів; а також свою господарську силу можна показати організованими великими торговельними і промисловими підприємствами та великими власними кредитовими кооперативами, з великим числом членів і значним оборотовим капіталом.

Щоб всі ці наші церкви, товариства і організації, всі наші видавництва, музеї, архіви, всі наші школи та господарські підприємства існували та далі розвивалися, ми мусимо, як і дотепер, бути дуже жертвенні, національно свідомі, тобто національно солідарні і морально сильні.

Ми мусимо бути свідомі того, що всі культурні народи цілими століттями плекають свою родову, племінну, громадську, релігійну та національно-господарську солідарність, яка віддзеркалює ступінь патріотизму даної групи, громади чи цілого народу.

Бо що ж таке солідарність?

Солідарність, як подають словники, — це однозгідність і діяльна співпраця у поборюванні спільних перешкод і труднощів. Це спільна відповідальність за родину, за громаду, за церкву, за свою організацію і за свій нарід. Життя і розвиток родини, громади, церкви, товариства і народу залежить від співпраці та співвідповідальности поодиноких їх членів. Національна, релігійна та господарсько-кооперативна солідарність часто послуговується таким солідаристичним кличем, як „Один за всіх, всі за одного". Це наче доповнення до релігійного: „Люби ближнього свого, як себе самого!" У господарському житті поняття солідарности віддзеркалює відомий, але часто призабутий клич: „Свій до свого по своє!"

З-поміж різних проявів солідарности, найважливішою є національна солідарність (прикладом нам можуть послужити жиди), яка є найміцнішою базою для релігійного, культурного, політичного і громадського життя.

Національна солідарність допомогла нам стати тим, чим ми тепер є у вільному світі, — вільним окремим народом у державах нашого поселення, будучи рівночасно добрими громадянами тих держав.

На жаль, не всі українці у вільному світі це розуміють і не всі хочуть бути національно солідарні. Навіть деякі з наших провідних діячів і установ у свому приватному житті не визнають ідеї національної солідарности і тому... їх родини поволі асимілюються. Вони теж не визнають і нашої господарської солідарности і тому часто забезпечують себе в чужих асекураційних товариствах, а свої гроші складають до чужих банків, хоч під боком є свої асекураційні товариства і свої кредитові кооперативи.

І тут приходимо до висновку, що національна солідарність мусить бути побудована на суспільно-громадській моралі.

У кожному народі існували і існують певні моральні норми, які формували і формують цей нарід у більшу або меншу культурну і цивілізовану людську спільноту. Як знаємо, саме людство не творить ще однієї загальної спільноти, однієї громади, одного суспільства, але воно є поділене на різні національні і соціяльні групи, на окремі народи, держави, які мають кожна для себе свої моральні, писані або неписані закони.

Існують, одначе, в цілому світі певні принципи, що їх всі респектують, це засади християнської моралі, які дехто називає загальнолюдською мораллю, а саме: коли хтось витягне ближньому годинника з кишені — то він злодій; коли хтось цього годинника візьме від нас силоміць — він грабіжник; коли нас хтось обдурить — він шахрай; коли хтось не дотримує вам обіцянки — він нечесна людина; коли хтось нехтує своєю мовою, релігією і добром свого народу — він відступник або, кажемо, — людина без власного обличчя.

Сьогодні кожне суспільство так зорганізоване, що від злодіїв, грабіжників і шахраїв вас боронить поліція і суд. Зате проти нечес-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Ростислав Сочинський

СПОМИН ПРО ЮРІЯ ЛИПУ

(Слово виголошене на вечорі в Ню Йорку 18-го травня 1985 року).

На мою думку, сьогоднішній вечір, присвячений 40-літтю смерти д-ра Юрія Липи, має велике національно-історичне значення. Це вже вдруге українські лікарі згадують свого визначного колегу: сьогодні — Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Метрополії Ню Йорку, разом з НТШ і Українським Інститутом Америки, у формі товариської зустрічі; у 1967 році — Відділ УЛТ ПА в Торонто у формі 300-сторінкової книжки його поезій, прози і споминів про нього.

Після вичерпних статтей д-ра Юліяна Мовчана у „Свободі" в листопаді минулого року й посмертної згадки д-ра Петра Демуса у останньому числі „Лікарського Вісника", не згадуючи вже про доповідь д-ра Остапа Тарнавського, голови Об'єднання Українських Письменників „Слово", яку ми оце з цікавістю вислухали, — мені не багато лишається сказати нового про цю незвичайну людину, яку я шанував, з якою приятелював і ще досі вважаю її інспіратором багатьох моїх кроків і вчинків.

Мабуть у декого із шановних слухачів появиться на обличчі усмішка недовір'я, коли я скажу, що зустрів я Юрія Липу як молодого 19-літнього юнака ще в 1919 році в Кам'янці Подільськім. Мені тоді було заледве три роки... Цієї зустрічі я не пам'ятаю. Про неї оповідав мені мій батько Василь Сочинський, який був тоді членом місцевої Ради і головою „Просвіти".

У тому році Уряд УНР перебував у Кам'янці Подільському. Батько Юрія д-р Іван Липа, лікар, письменник і громадсько-політичний діяч, був тоді міністром віроісповідань при Уряді. Познайомившись з моїм батьком, вони обидва проводили довгі розмови на тему тодішньої політичної ситуації, також про різні літературні та видавничі справи.

Відомий літературознавець Михайло Мухин згадує, що в половині літа 1919 року в Кам'янці Подільському він кілька разів бачив Юрія Липу з його батьком. Юрій був одягнений у ясносіру курточку, що так пасувала до його блакитно-сивих очей, ясно блідого обличчя і сріблистої чуприни. Юрій вже тоді почав писати і його твори друкувались пізніше у календарі-альманахові „Дніпро" у Львові, яке видавало Т-во Допомоги Еміґрантам з України і з яким співпрацював мій батько.

Доля судила зустрінути Юрія Липу особисто на початку 30-их років, коли я ще був учнем Української гімназії в Луцьку на Волині.

Одного літа з кількома товаришами відвідали ми гостинну літню оселю п-ва Підгірських. Самійло Підгірський був відомим громадським діячем на Волині. Він працював як адвокат у Ковлі. В 1945 році большевики його розстріляли. У цій оселі під час літніх вакацій збиралось багато української молоді: учнів середніх шкіл і студентів високих шкіл. Так склалось, що якраз тоді відвідував Підгірських лікар Юрій Липа. Довідавшись, хто я є, він пригадав собі зустріч з перед кільканадцяти років в Кам'янці Подільському з малим хлопчиком.

Юрій Липа, високий синьоокий пристійний мужчина з усміхненим лицем і спокійною переконливою мовою, викликав симпатію до себе вже при першій зустрічі. Він запитував мене про мої пляни після того, як я здам матуру. Я сказав, що моєю мрією є стати лікарем. Він радив мені пробувати дістатись до військової медичної школи у Варшаві, відомої Школи Підхорунжих Санітарних, де він також брав дворічні курси. Мовляв, Україна потребуватиме колись військових лікарів. Ми також мали розмови на літературні теми, бо зацікавлення літературою викликав у мене вже давніше професор української мови в Луцькій гімназії Модест Левицький, який був лікарем і відомим письменником.

До військової медичної школи я не дістався і стратив час, щоб податись на якийсь медичний факультет. За порадою, а може й на приказ моїх зверхників, бо був я тоді членом підпільної ОУН, подався я як доброволець до підхорунжівки, куди я був прийнятий мабуть з допомогою колишнього старшини армії УНР, який був викладачем у тій підстаршинській школі.

На другий рік мені вдалось дістатись, як одному з двох українців, до медичного факультету Варшавського університету. Юрія Липи я не бачив кілька років, хоч пильно збирав його публіковані твори, які, на жаль, згинули під час воєнної завірюхи. Щойно у 1938 році, коли мене вибрано головою Медичної ланки при Українській Студентській Громаді у Варшаві, я запросив д-ра Липу прочитати кілька лекцій на медичні теми. Ці лекції розбудили не тільки наших медиків, але також інших студентів, Липа бо стимулював до творчої праці кожного, в якому знаходив іскру таланту. Він був ласкавий і прихильний до

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Життя в XXI сторіччі

Айзик Азімов, колишній професор біології в Бостонському університеті, вважається одним з найбільш плодовитих та почитних американських письменників. З-під його пера вийшло досі 285 книжок, здебільша присвячених ділянці наукової фантастики. Але вахляр його творчости включає також стисле знання, релігію, історію, літературу, географію, а навіть гумор. Азімов народився в січні 1919 року в селі Петровичі, на пограниччі Росії та Білорусі. В 1923 році він переселився 4-річним хлопцем з батьками до Ню Йорку, в якому живе досі зі своєю родиною.

В одній із його статтей, поміщеній в журналі „Мадерн Мачуріті", що його видає Об'єднання американських громадян-сеньйорів, він описує, як буде виглядати життя людей у наступному сторіччі. На його думку, вирішними факторами цього майбутнього життя будуть дві речі: компюторизація та експансія люни в надземні простори.

З розвитком і мініятюризацією компюторів, вони стануть предметом щоденного вжитку в кожному домі, подібно як сьогодні радіо, стерео, телевізія чи магнетофон. Поряд з компютором, кожна родина матиме змогу користуватися також компюторизованими роботами, що будуть виконувати велику частину хатніх робіт та стануть у великій пригоді головно хворим та тим старшим людям, які не будуть в силі самі себе обслуговувати.

Компютори будуть двонапрямні, тобто компютор, відповідно сполучений з джерелом інформації, буде подавати нам щоденні вісті, звіти з біржі, стан погоди, ціни товарів у крамницях та стан нашого банкового конта. З допомогою компютора ми зможемо також переводити торговельні та банкові трансакції з біржею, агентом подорожі, банком чи департаментовою крамницею закупів. Наші діти будуть користуватися компютором при готуванні своїх домашніх шкільних задач, есеїв та вивчанні шкільних лекцій.

Емерити зможуть при допомозі компютора поглиблювати також своє знання та одержувати будь-які інформації з бібліотек, якщо вони, наприклад, схочуть писати свої спогади, або пробувати своїх сил в літературі. Звичайно, заки люди почнуть користуватися тими усіми чудесами технології, вони мусітимуть перейти крізь болісний період пристосування, бо з поширенням користування компюторами багато людей втратить свої доцьогочасні праці, які в нових обставинах будуть вже непотрібні. Почнеться масовий перевишкіл безробітних, на чому, до речі, багато людей скористає, бо матимуть можливість придбати собі нове звання, цікавіше та ближче до їх духової настанови. Універсальний вжиток компюторів в щоденному житті зумовить децентралізацію суспільства та відчуження близьких друзів і знайомих. В першій мірі, ані працівник ані його бос не будуть зобов'язані працювати постійно в тому самому приміщенні, з уваги на часті поїздки та службові подорожі. Більшість конференцій і мітингів буде відбуватися телевізійним шляхом чи новими засобами мунікації, в яких металевий провідник та електричний струм будуть заступлені оптичними волокнами та пучками лейзерних променів.

Найближче 25-річчя становитиме період великої експансії людини в міжплянетний простір. Мабуть у тому часі буде вже збудована велика космічна станція, в якій монтуватимуться великі споруди, частини для яких постачатимуть ракетолітаки, космічні кораблі. Однією з перших космічних споруд, змонтованих у цей спосіб, буде солярна космічна електростанція, в якій десятки тисяч фотоелектричних ланок (що займатимуть простір величиною кількох квадратових миль) перетворюватимуть соняшне світло на електричний струм у вигляді мікрохвиль. Ці мікрохвилі скеровуватимуться на землю, де перетворюватимуться знову в електричний струм для вжитку мешканців нашої плянети. Ця солярна космічна електрівня, або ціла низка електрівень, буде запущена в орбіту над екватором на висоті 22,000 миль, щоб забезпечити її, чи їх, постійним допливом соняшного світла.

Перевага такої космічної солярної електрівні над подібною земною електрівнею полягає в неперебійному допливі соняшного світла (вдень і вночі) та на 60-кратно більшій видайності використання соняшного світла у вакуумному середовищі.

Нема що й говорити про те, що витворена в просторі електрична енергія буде не тільки дешева, але й чиста. Отже вона не забруднюватиме нашого довкілля. Автор Азімов передбачає, що тією електричною енергією будуть начебто користуватися всі мешканці нашої плянети, а це на його думку причиниться до більшої спаяности розсварених досі народів, і унезалежнить їхні економіки від нафтового пального. Черговим проєктом буде індустріялізація та експлуатація мінеральних ресурсів Місяця та великих астероїдів.

При децентралізації та деіндустріялізації Землі, мешкальні доми будуть побудовані під землею; не виключене, що й цілі міста підуть тим самим слідом,

(Закінчення на стор. 4)

Оксана Сосновська

НА ПРОЩІ ДО КРАЇНИ СЕМИ ЦЕРКОВ

III

В Стамбулі находиться безліч мохаммеданських святинь, а дві з них, а саме мошея Сулеймана Величного і мошея Ахмета, звана теж Блакитною, відомі задля непересічної краси і величі на ввесь ісламський світ. Хоч будували їх турецькі архітекти 1000 років тому, проте у їх зовнішній архітектурі помітний великий вплив Софійського храму, особливо здальша, коли невправне око не запримічує різниць, обидві вони на перший погляд дуже нагадують Софію. На обкладинці одного журналу було навіть помилково подане фото Блакитної мошеї замість Софійського храму. Не зважаючи на подібні розміри, обидві ці мошеї, одначе, не сягають його висоти (56 м.), а передусім ніяк не дорівнюють йому шириною центральної копули.

Блакитна мошея — недалечко Софії; з-поза дерев стрunчать у небо шість її високих мінаретів. Всередині вона дійсно прекрасна, стіни розмальовані фресками і викладені ручно декорованими кахлями, на вікнах вітражі. Долівка, як і в усіх інших мошеях, які ми досі бачили, встелена товстими килимами, і входити сюди треба, залишивши обуву біля дверей.

Пополудне присвячуємо багатим музеям колишнього султанського палацу Топкапі, що лежить ніби на півострові, облитому з одного боку водами Босфору, а з другого — Золотого Рогу, що в тому місці лучаться разом. Це радше комплекс будівель, що постав на звалищах колишнього палацу Константина, включивши також найстаршу в місті християнську церкву Св. Ірини, де в 381 році відбувся другий Вселенський Собор. Будову розпочав султан Мохаммед II в 1462 році і там проживали всі султани аж до XIX століття, час від часу добавляючи нові будинки, що разом творять цілість. Вони розташовані довкола трьох великих майданів. Тут, крім приватних хоромів султана і його родини у крилі гарему, були теж залі, де відбувались наради міністрів, авдієнції, де зберігався державний скарб, архіви тощо. Оглядаємо відомий музей коштовностей, якому рівного хіба немає на світі: такого великого нагромадження золота, діямантів і дорогих каменів ми ще досі не бачили ні в яких музеях. Вони мають теж історичну і мистецьку вартість. До предметів непересічної майстерности належить топкапський золотий кинджал з XVIII століття, інкрустований діямантами і прикрашений величезними ізмараґдами, що став символом скарбниці. Око глядача полонять теж величезні свічники вагою 49 кілограмів, теж викладені діямантами. З великим захопленням і цікавістю оглядаємо ще музей китайської порцеляни з часів різних династій, а також японські, европейські і турецькі колекції посуду і скла.

День добігав до кінця. Хотілось би ще піти на славний, прадавній базар у середині старого міста, особливо побачити там великий вибір прекрасних турецьких килимів, та, на жаль, на те вже не стало часу ні сили. Після доброї вечері в ресторані їдемо на спочинок до нашого готелю, що по тому боці Золотого Рогу.

Сьогодні неділя. Після ранньої Св. Літургії і сніданку в готелі поспішаємо до грецького Патріярхату на авдієнцію із Вселенським Патріярхом Димитрієм, а при цій нагоді хочемо вислухати Богослужбу у їхній катедрі Св. Юрія — одної з небагатьох чинних християнських церков Стамбулу. Стоїть вона у бідній дільниці старого міста зі старими неохайними будинками, куди ведуть такі ж неохайні вузькі вулички. Проте сам храм захований за домами трохи вгорі і разом з церковним двором обведений частинно муром зі залізною брамою. Тут багато зелені; з-поза кущів і квітів видно направо старий будинок — резиденцію Патріярха, а наліво невеликих розмірів церкву, приблизно з XVII століття. Служба Божа вже відправлялась, коли ми ввійшли в храм. Та вона видалась нам трохи відмінною від нашої: інша мова, інші напіви, інший порядок, навіть важко розібрати, яка саме частина Св. Літургії тут відбувається. І мимохіть думаєш про красу нашого рідного українського обряду, що у розвитку пішов своїм власним шляхом, набрав власних специфічностей і питоменностей, пов'язаних з нашою духовістю, створив свою прекрасну церковну музику і спів.

Наша зустріч з Патріярхом Димитрієм у почеті священиків відбулась після Служби Божої у відкритому притворі церкви. Привітав його від нас о. Евтимій та пояснив, що ми на порозі 1000-ліття хрещення Руси-України в цій прощі бажаємо звернутись до коренів нашої віри, відвідуючи православні манастирі у Святій Землі і чернечу гору Афон. Він висловив надію, що й далі будуть продовжуватись, започатковані попереднім Патріярхом Атанагором, заходи у напрямі церковної єдности. Патріярх Димитрій у свою чергу дякував нам за привіт, звертаючись до нас як православних з України, та обіцяв молитись за визволення нашої поневоленої батьківщини.

Було вже недалеко полудня. Докучала спека ми раділи, що якраз насьогодні заплянована прогулянка кораблем по Босфорі. Та все ще залишилось досить часу, щоб по дорозі до пристані оглянути бодай нашвидку згадану вже найдавнішу мошею Сулеймана Величного, відому через свою архітектуру і високомистецькі вітражі. Будував її найвидатніший турецький архітект Сінан у 1550-57 роках, задушевним бажанням якого булуо перевершити Св. Софію. Та, правду сказати, притягала нас сюди не так сама мошея, а радше прадавнє цвинтарище побіч неї, де Сулейман велів теж поставити мавзолей своїй дружині Роксоляні — султані Гуррем (1502-58). Справжнє її прізвище було Настя Лісовська, вона донька священика з Рогатинщини, яка попала в ясир під час татарського нападу; згодом вона припала в подарунку султанові Сулейманові. Врода, розум і спритність допомогли їй стати його дружиною і понад 40 років мати впливи у володінні Туреччиною, що якраз за Сулеймана Величного була на шпилі своєї могутности. На жаль, мавзолей був закритий, але через вікна можна було докладно бачити саркофаг султани.

(Продовження буде)

Реґенсбурзька весна на Союзівці

Буває, що переживати час очікування чогось небуденного справляє людині більше хвилювання ніж сама зустріч з дією. Бувають очікування зустрічі з нареченими, бувають очікування чоловіка на обід, надіючись на надівану качку з підпливою, а тут дружина із поспіху на „важні" жіночі сходини подасть картопляну зупу. Але міркування на тему передсмаку, чи сказавши крилато — передчуття провесни під кожним аспектом нашого бажання, пропускаю і приходжу до теми.

Зі З'їздом реґенсбуржців вийшло навпаки. Чим швидше відлітали календарні картки з місяцями і наближався довго очікуваний травень — час нашої зустрічі, тим міцнішала наша напруга очікування незнаних у нашому віці висот. Стрілка напруги прямо доходила до висот Гімалаїв.

Поминаючи всякі блага доїзду з Дітройту на Союзівку (про це може іншим разом), ми знайшлися у вигідній кімнаті „Чернівець". Чудова панорама Союзівки, — видно до головного будинку — Гостинниці. Настрій заспокоюючий. Сьогодні п'ятниця, 24-го травня. З'їзд офіційно починається завтра, а зустрічі, іноді зворушуючі, почалися вже сьогодні. Знадвору долітали радісні оклики привітань знайомих, друзів, а то й рідних, які не бачилися довгі роки. Жіночі голови в більшості ясніли кольором молодости. Бльондинки з різним відтінням, починаючи від рудого, а на двокольоровому кінчаючи, тобто наймоднішому. Панове світили ліхтарнями лисин, а були й такі, справді небагато, навіть із старшої ґенерації, які нагадували молодих голівудських акторів.

Щоб стати обличчям до реального, виходимо на дорогу. — О! як гарно виглядаєш, ти зовсім не змінилася, — бачимо зустріч кількох подруг.

— Зніми окуляри, чому в тебе волосся темне? Чи направду ти така струнка, чи ти тільки так виглядаєш у цій суконці? — чуємо інший комплімент.

— Чи твої діти? Вони цілком схожі на твого чоловіка, — бачимо й чуємо в іншому гурті. — А скільки в тебе є, тобто дітей?

Тут і там творилися групи, гуртки. Їх руки спліталися кленовим листям радости, щирої, непідробленої, а в їх очах видніла ласкава дружба з давноминулих літ.

Учасники З'їзду колишніх жителів табору в Реґенсбурзі на Союзівці.

Значить, наші мрії в часі очікування на дійсніть здійснилися. Зустрічі належали до найкращих моментів з'їзду. Скільки приємного пережили до початку офіційного відкриття з'їзду.

Субота, 25-го травня. Вчасного пополудня входимо до привітної залі „Веселки". Зараз таки при дверях бачимо завжди успіхненого інж. Приймака. В розмові з ним відчуваємо, наче ми є в його гостинній хаті в Реґенсбурзі. За реєстраційним столом працює незмінна, з чаром еспанської аристократки, пані Володимира Кавка і В. Любка. Вони обидві зі швидкістю компютора реєструють і прикріпляють кожному до одягу його реєстраційну карточку з іменем і прізвищем. Багатьом це найбільше допомагало пізнавати давніх друзів і сказати чи почути відповідний комплімент. Ті, що не вспіли зустрітися досі, зустрічаються тут. Настає роздвоєння. Не знати що робити? Чи з гуртом знайомих оглядати цікаві експонати та світлини, зібрані невтомними Іриною і Мироном Руснаками та Оксаною (Теодорович), чи зустрічатися із щораз то новими приятелями?

Нараз все затихло. Поважним тоном, як велить господареві, Я. Сербин, колишній посадник табору, а тепер голова комітету, відкриває ділові наради з'їзду. Нарадами проводить президія: мґр. Іван Базарко — предсідник, Стефанія Нагірна — заступник і Людмила Почтар — секретар.

Слухаючи звідомлень членів комітету, приходимо до висновку, що реґенсбуржці є щасливою кастою. Мали щастя мати в таборі доброго посадника, так тут, тисячі миль від нього та за чотири десятки років крутої історії, мають взірцевого голову комітету. Він все знає. Знає все, що діється в комітеті. А це нелегка штука! Міністер фінансів Микола Кавка виявився не тільки добрим актором, а ще ліпшим скарбником. Комітетові не грозить ні інфляція, ні модне тепер збалянсування бюджету. Значить, стоїмо міцно. Секретар Михайло Бойко розіслав і так само одержав тисячі листів. Списав стоси паперу. Мабуть писав би більше, коли б був певний, що на пошті не забракне значків. Найбільш видимою була праця Ірини і Мирона Руснаків. Такою кількістю світлин, до того прецікавих, не може похвалитися пересічний архів. А якою цінністю вони стали б, коли б були підписані!

Для тих, що вже хотіли б мати Реґенсбурзький збірник, звіт головного редактора проф. Омеляна Кушніра був найбільш цікавим. А хто не хотів би вже читати збірник, коли багатьом тепер вже окуляри не багато помагають? Ось цей редактор, а насправді герой-мученик, багато цікавого розказав про свою роботу. Зокрема про цікаві матеріяли та їх авторів, від яких все починалося, без них нічого не діялося і їх матеріялів не можна ні скорочувати, ні, Боже борони, поправляти; вийде збірник — головний редактор — герой! Але за це він до смерти мученик, бо, сказавши по-підгаєцьки, „ще ся той не вродив, щоби всім догодив". Такими мучениками є майже всі редактори реґіональних збірників. Звітування Людмили Почтар було коротке, але наскрізь ділове. Щоб стільки зробити, треба бути справді відданою справі.

Шкода, що треба вже опустити залю для підготови бенкету, не зважаючи навіть на те, що звітування були цікаві, ну й без політики.

Не дуже швидко можна було видістатися зі залі, бо нові знайомі зупинялися, заглядаючи собі в очі, з вишуканим компліментом на устах.

Вчасного вечора заля заповнювалася наче відмолодженими панями та з джентменською поведінкою мужчинами. Наглядно бачилося, що учасники солідно приготовилися до сьогоднішного свята.

Знову коротке вступне слово голови комітету Я. Сербина. Вітає черговий раз, бо на залі тричі більше учасників, ніж на нарадах. Отець д-р Б. Волошин, парох Керґонксону, поблагословив „яствіє і питіє", а зараз по обильній вечері вокально-мистецька програма. Мґр. М. Руснак відчитує привіти, а після нього дотепний Богдан Маланяк перейняв дальший провід програми.

Монтажем „Сон" Ліза Шашаровська-Чепіль увела учасників у відповідний настрій вечора. Ще живіше заля сприймала скеч з таборових буднів пера Мамая, у виконанні Ярослава Климовського і Миколи Кавки (автора). На мистецькому рівні були виконані композиції — „Українська рапсодія" Олександра Жука і „Фантазія" Ф. Шопена, широковідомою піяністкою Ларисою Крупою. Вміло вплетене в програму сольо баритона Мирона Касіяна — „Казав мені батько", „Ти казала: прийди, прийди" та „Ой, співаночки мої" при фортепіяновому супроводі Дарії Новаківської-Лисої викликали бурхливі оплески слухачів.

Спомин-новелю Дарії Мельникович-Рихтицької „Реґенсбург на 'Верховині' 1982 року" поверх 250 учасників прийняли з особливими емоціями. Талановита Дарія зуміла в мистецькій формі з дозою гумору короткими силюетами насвітлити цілу низку постетей, з якими було пов'язане колишнє таборове життя в Реґенсбурзі, а також тих, що сьогодні з немалим зусиллям зорганізували комітет та завершують видання збірника про життя і дії колишніх скитальців у Західній Европі, збагачуючи тим українську культурну скарбницю. Авторка майстерно пов'язала давноминулі таборові часи із першим загальним з'їздом 1982 року, ввела кожного учасника в сучасну дійсніть. З повною насолодою та вдоволенням присутні прослухали новелю, нагороджуючи авторку грімким, довгоневгаваючим аплявзом.

Солістка Катря Оранська-Петик своїм виступом збагатила програму, виконуючи по-мистецьки композиції Володимира Івасюка: „Червона рута", „Мальви", „Жовтий лист" і „Пісня буде поміж нас".

Дуетом Надії Оранської і Катрі Оранської-Петик народної пісні „В місяці юлі", обробка Миколи Фоменка, закінчено мистецьку частину бенкету. Фортепіяновим супроводом для солістів Юрій Фурда виявив свій талант непересічного піяніста.

Хоч було вже далеко поза північ, народ не спішився розходитися. Багато лишилося в залі оглядати фільм „Реґенсбурґ сьогодні" продукції д-ра Володимира Мялковського з Мюнхену, інші продовжували нескінчені розмови з давніми приятелями.

Неділя, 26-го травня. Чудовий ранок Кетскильських гір заманював учасників з'їзду милуватися чистим запашним повітрям Союзівки та її прекрасною панорамою. В „Гостинниці", перед нею та скрізь на дорогах, роїлися реґенсбуржці на жвавих розмовах. Теми не бракувало нікому.

Після Служби Божої та Панахиди в місцевій церкві Пресвятої Тройці, під час якої обидва отці, Волошин і Катрій, зворушливо проповідували, усі учасники зібралися перед церквою до спільної світлини. Дуже швидко зібрані розподілилися на дві групи — одна з них позувала до знімки, друга фотографувала.

По обильному обіді, якими славиться Союзівка, продовжувалися зустрічі. Хто куди і хто з ким. Немала частина зібралася на ділові наради, щоб вибрати солідний комітет для завершення намічених цілей зорганізованих реґенсбуржців. А тому, що кращого комітету за сучасний важко собі уявити — перевибрано його на дальшу каденцію. Комітет обіцяв за кілька тижнів готовий збірник. Інші відбували товариські, родинні та ще Бог-за які зустрічі. Всі дискутували над фільмом продукції Богдана Маланяка — „В боротьбі за гідність", та над іншими „важливими" справами, а дослівно всі очікували вечора, на який була запланована гімназійно-пластова варта.

Настав вечір. Запали сутінки. Поверх дві сотні зібраних оточили ватру. Багаття ясним полум'ям освічувало зібраних; дрібненький дощик спиняв ватру від швидкого горіння.

Ось тут справді „Реґенсбурзька весна". Колишні гімназистки і гімназисти, а всі вони заразом пластуни, користаючи з сумерку, коли не видно було ні сивини, ні лисини, ні зморшків на обличчях, повернули себе до гімназійних часів, відтворили ватру з таким самим гумором, піснями та скетчами, як майже 40 років тому. Варто було залишити поза межами Союзівки свої родинні, особисті, партійні і ще якісь клопоти і пережити вдруге давноминулу молодість. Усі турботи не втечуть від нас, вони знову нас знайдуть у наших домах. Програма ватри різноманітна. Особливе зворушення виклакав лист Юрка Шухевича до приятеля, який відчитала в цілковитій тиші Славця Оранська. Виступали різні адепти сцени, між ними також Дарія Мельникович-Рихтицька з невідкритим досі на цілу широчінь поетично-письменницьким талантом.

Зашуміли деревонька
Тай на „Союзівці".
З'їхалися реґенсбуржці
З усіх кінців світу.

Зустрічались, пізнавались,
Цілувались, плакали, сміялись,
А потім у душах своїх
Червону калину зривали,
Із рідної України
Вістоньки ждали, ожидали.
Егеж, егеж дожидали...

Пізна ніч. Д-р В. Мялковський з Мюнхену і Б. Маланяк з Каліфорнії напереміну вели програму. Наказ з пластового свята колись у Реґенсбурзі; а потім тісне коло всіх учасників довкола ватри і сантиментальна пісня „Ніч вже йде" закінчила програму „Реґенсбурзької весни на Союзівці 1985 року".

А коли прийшло „о пів до другої години", „гімназисти" розходилися з окремих зустрічей, а старше громадянство теж само з недокінченими споминами та недокінченим пивом у шклянках поверталося до своїх кімнат. Така кількість вражень зганяла сон з очей багатьом до самого ранку.

Понеділок у загальному уважається тяжким днем. Тут він мабуть був найтяжчим за цілі роки. Треба прощатися і повертатись до своїх буднів. Як весь час двох днів, так і тут „гімназисти" взяли верх та ініціятиву прощання. На площі перед „Гостинницею" зібралося їх чимала група. Спонтанно прощання прибрало форму своєрідних гагілок із „жучком", „подоляночкою" та різними хороводами, переплетене сміхом, жартами, рясними сльозами, і всім тим, що виносили емоції кожного. Ніхто не знав, як найкраще попрощатися. Прощалися давні друзі, подруги... а колишнього гімназійного професора Мелешка підняли на руках вгору. Не обійшлося також й Богданові Маланякові без того самого, що професорові. Усе те схопила фільмова плівка Маланяка, щоб при наступній зустрічі всім побачити себе на екрані.

До побачення на наступній зустрічі!

Коли?

Де?

Василь Папіж

У Ню Гейвені помер В. Климук

Ню Гейвен, Конн. В суботу, 27-го липня 1985 року, тут трагічно загинув сл. п. Василь Климук, народжений 17-го січня 1923 року на Підляшші в Україні, який на протязі сімох років був воїном Української Повстанської Армії під псевдонімом „Олег".

Похорон відбувся в середу, 31-го липня, о год. 1-ій по полудні на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку. Покійний був членом УНС у 414-му Відділі.

Тиждень Поневолених Націй у Ню Йорку

У неділю, 14-го липня ц.р., на великій площі при розі 5-ої авеню і 59-ої вулиці, у сусідстві Центрального парку в Ню Йорку, зібралися маніфестанти 35 етнічних груп зі своїми прапорами та транспарантами і урочистими колонами парадним маршем пройшли вулицями до катедрального собору св. Патрика, де відбулося урочисте Богослуження в год. 10-ій ранку в інтенції поневолених народів.

По Богослуженні довгі колони демонстрантів, розтягнені на 3-4 бльоки, маршували до Центрального парку і 72-ої вулиці до Бенд Шелл. На подіюмі великої сцени стояли прапороносці з прапорами національних груп та транспарантами з гаслами

Маніфестацію розпочато співом американського гимну. Відпоручник губернатора стейту Ню Йорк відчитав проклямацію про відзначення Тижня Поневолених Націй. Головні промови виголосили почесні голови комітету д-р Іван Дочеф та Ґорот Уліх. Виступали представники народів Китаю, Афганістану, Нікараґуа, Куби, Туркестану та інші. Всі вони підкреслювали небезпеку світового комунізму та тероризму та прикликали урядові З'єднаних Стейтів Америки моральну та іншу допомогу у боротьбі за свободу і незалежність, що було схвалено рясними оплесками та у формі резолюції надіслано до Білого Дому на ім'я президента Роналда Реґена.

У представників української групи відпоручник радіовисильні „Голос Америки" взяв інтерв'ю.

Маніфестація Тижня Поневолених Народів була зразково організована і проведена. За підрахунками поліції у маніфестації взяло участь понад 2,000 осіб.

П.Б.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Біля совєтської амбасади догоряє червоний прапор.

кварталів, двоє малих дітей поклало китицю квітів біля пам'ятника Незнаного Вояка на пошану мільйонів українців, які загинули під час Другої світової війни. Демонстранти несли сотки плякатів, які віддзеркалювали ціль демонстрації. Демонстрація закінчилася біля совєтської амбасади спаленням червоного прапору (зі свастикою та серпом і молотом), і відспіванням канадського і українського національних гимнів.

Демонстрація мала добрий відголос в пресі і телебаченні. Ще того самого дня на місцевих і всеканадських новинах телевізійна сітка Сі-Ті-Бі подала інформації про демонстрацію. Репортажі про демонстрацію появилися в оттавських газетах „Геральд" і „Сітізен" і в торонтонському „Ґлоб енд Мейл". Також 25-го липня, „Ґлоб енд Мейл" присвятив справам порушеним демонстрантами дві статті (одна з них редакційна), а Сі-Ті-Бі запросила на свою програму „Кенада Ей Ем" представника Комісії Захисту Громадянських Прав д-ра Любомира Луцюка і правного дорадника Комісії Дешена Майкела Меєна. 26-го липня „Ґлоб енд Мейл" знову помістив статтю, в якій порушено справу українсько-жидівських відносин.

Комісія Захисту Громадянських Прав тісно співпрацювала з організаторами демонстрації і допомогла їм фінансово.

Владика...

(Закінчення зі стор. 1)

Степан Ярмусь — третім бальотом був обраний о. д-р С. Ярмусь, професор Колеґії Св. Андрея, автор низки праць богословського та філософського змісту.

Рішенням Консисторії о. д-р С. Ярмусь приступив до виконання своїх нових обов'язків негайно по соборі.

Серед інших рішень, ХУІІ Собор УПЦеркви в Канаді зайняв становище в справі напастливих оскаржень українців у воєнних злочинах і вислав телеграму до прем'єр-міністра Браєна Малруні, щоб не допустив Комісію Дешена до використовування проти оскаржених осіб свідчень з СССР.

Собор ухвалив новий плян обезпечення духовенства, а також прийняв постанову в справі мінімальної платні священиків. Однією з нових дій собору була апробата ідеї заснування манастиря, ідеологічну й структуарльну базу якого буде вироблено під покровом Владики Василія.

ХУІІ Собор Української Православної Церкви в Канаді був також особливим в аспектах психологічно-духового наставлення його членів. Цей духовий реалітет собору особливо проявився під час трапези, що була призначена для відзначення появи першого тому Історії Української Грекоо-Православної Церкви в Канаді та вшанування її авторів, сл. п. о. д-ра С.В.Савчука і д-ра Юрія Мулика-Луцика, під час виборів провідних органів Церкви та в час Божественної Літургії в останній день собору.

Висліди 8-го конкурсу молодечої творчости в Австралії

У неділю, 14-го липня ц.р. жюрі Літературно-Мистецького Клюбу ім. Василя Симоненка в Мельборні у складі Зої Когут, Божени Коваленко, Анастасії та Невана Грушецьких, Люби Кириленко, Володимира Каспенковича, під головуванням Дмитра Нитченка, розглянуло твори, надіслані на 8-ий конкурс молодечої творчости. Надіслано 10 творів. Присудили дати такі нагороди для молодшої групи від 12 до 17 років:

Першу нагороду в сумі 60 дол. Тані Бейлі, 14 років, з Братської школи українознавства в Лідкомбі, за нарис „Спогад про подорож до Львова";

Другу нагороду в сумі 45 дол. Ксені Савчак, 15 років, з Братської школи українознавства ім. Митрополита Андрея Шептицького, за оповідання „Завтра";

Третю нагороду в сумі 30 дол. Ані Денисенко, 17 років, студентці Матрикуляційного курсу в Параматті за твір „Сила любови".

Два дальших твори з молодшої групи відзначені з видачею для заохочення по 15 долярів: Антоній Мішура, 15 років, учень школи українознавства в Ессендоні за оповідання „Цвіркуни"; Таня Ріжнів, 14 років, учениця школи українознавства в Новл Парку за фантастичне оповідання „Новий світ фантазії".

В старшій групі (від 18 до 25 років). Першу нагороду в сумі 60 дол. дістав Юрко Мончак з Квебеку, Канада, 24 роки, студент молекулярної ґенетики при Монтреальському університеті, за фантастичний твір „Відгомін всесвіту". Другу нагороду в сумі 45 дол. дістала Надя Намурен, 18 років, випускниця середної школи в Сіднеї, за оповідання „Загублені дівчата знайшлись". Третю нагороду в сумі 30 дол. присуджено Лесі Ільків, 22 роки, студентці Сіднейського університету, за нарис „Страх у снігових горах".

Дальші два твори з цієї старшої групи відзначені з видачею по 15 долярів для заохочення. Це Гандзя Берегуляк, 18 років, за оповідання „Сон", та Ксеня Саракула, 18 років, студентка Макворі університету за оповідання „ Розмова в абетковому порядку".

Н.Н.

Спомин...

(Закінчення зі стор. 2)

кожного: до великих і малих, до славних і непомітних людей; гидував лише тими, які зраджували національну солідарність для особистої користи чи амбіції.

При зустрічах з ним ми старались розбудовувати українську медичну термінологію. Співпрацював з нами тодішній студент медичного факультету Познанського університету і пізніше особистий лікар володаря Етіопії Гайлє Селязія — д-р Степан Зощук.

Під впливом розмов з Юрієм Липою і його друкованих творів, зродилась досить численна група лікарів письменників, поетів і публіцистів, згадати хоч би кількох: Теодозій Крупа, Юліян Мовчан, Тома Лапичак, Олег Волянський, Іларіон Чолган, Богдан Олесницький та інші.

В останніх двох роках перед вибухом ІІ-ої світової війни зустрічав я ще Юрія Липу у Теліг, де Олена, яку ми називали Леною, читала свої найновіші поезії інтимним друзям, а її чоловік Михайло тішив гостей грою на бандурі. У тих вечорах, де Лена Теліга виявляла себе за чудову господиню, брали також участь поет Євген Маланюк, Олег Штуль-Жданович, тоді студент філологічного факультету Варшавського університету, а пізніше голова ПУН, та інші, яких точно сьогодні не пригадую. Знаю, що часом приїздили з Праги Олег Ольжич і Леонід Мосендз.

Це були незабутні і чудові вечори, які Юрій Липа дуже любив і, хоч мало говорив, сидів там, як зачарований.

Після вибуху війни і багатьох пригод я опинився в Берліні, де мене в 1942 році вже як лікаря Ґестапо арештувало. Просидів я кілька місяців у в'язниці на Александер Пляц у Берліні, потім запроторили мене в Концентраційний табір Саксенгаузен коло Оранієнбурґу, де я пробув майже до кінця війни, і не був би сьогодні живим, коли б під час транспорту тиждень перед тим, як Совєтська армія здобула Берлін, я не втік під обстрілом.

Опинившись на волі, я довідався, що д-р Юрій Липа загинув геройською смертю у серпні 1944 року, несучи лікарську допомогу пораненому борцеві Української Повстанської Армії.

Життя...

(Закінчення зі стор. 2)

щоб унезалежнити себе від змінливости погоди. Це дасть кожному мешканцеві змогу мати власний город та заощадити на пальному. Звичайно, такий світ не стане дійсністю вже за перших 25 років. Можливо навіть, що такий світ ніколи не наступить, якщо люди розпічнуть термонуклеарну війну; але і без війни — плянету може знищити бруд та повільне затруювання нашого довкілля, якщо цьому не запобігати.

І не тільки це. Для побудови нового досконалого світу та нової ліпшої ніж досі суспільности треба трьох факторів: примирення, співпраці та з'єднання цілого людства проти його двох найбільших ворогів — невігластва та страху, а може і ...захланности.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплянoвані такі турніри:

10-11-го серпня — Подвійні гри
30-го серпня - 2-го вересня — УСЦАК крайові
14-15-го вересня Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.

Похорон св.п. Стефанії Івах-Баран

В понеділок, у час Зелених Свят, 3-го червня ц.р., організація УВК і українська громада Торонто, Онт., прощала свою посестру та членкиню Ліги Українських Католицьких Жінок (ЛУ—КЖ). Усі похоронні відправи відбулись згідно з бажанням покійної.

Св.п. С. Івах-Баран

Стефанія Івах, з дому Баран, дружина Осипа Іваха - Байди, народилася у Франції 25-го лютого 1928 року в Гарнес Под-Калє. Відійшла на вічний спочинок 30-го травня ц.р. на 57-му році життя, заосмотрена Найсвятішими Тайнами. В глибокому смутку залишила свого вірного друга і мужа Осипа Іваха і доню Лесю, замужню за Івана Явиляка, шваґра Олексу з Олітою Івах і рідну сестру Катрусю та шваґра Івана Галицю, рідних і друзів в Україні і в Франції.

Як у Франції, так і в Канаді належала до національно-українських релігійних організацій. Була активною членкинею ЛУКЖ і зі своїм чоловіком в організації Українського Вільного Козацтва.

В суботу, 1-го червня, ввечорі у похоронному заведенні Кардинала і 2-го червня зібралося біля 500 осіб, щоб віддати останню пошану та скласти співчуття мужові, доні Лесі й родині. У панахидах та відправах брали участь о. Роман Кравець, парох української церкви св. Василія Великого, ЧССВ, і капелян УВК сот. о. Ігор Хабурський. В часі панахид співав хор, зібраний з мистецьких частин – з хору „Прометей" й хору „Бурлака" під керуванням дяка Михайла Войнара. Обидва отці промовляли до зібраних. У понеділок 3-го червня, тіло покійної перевезли до української католицької церкви св. В.Великого. О годині 10-ій рано церква була вщерть заповнена. Заупокійну Службу Божу й панахиду відслужили отці Р. Кравець і І. Хабурський. Відтак процесія востаннє виїхала на торонтський цвинтар Йорк, де присутні на чолі зі священиками похоронили у прибраній батьківщині Канаді св.п. Стефанію. На могилі попрощав покійну о. І. Хабурський, згадавши добрі її діла для організацій ЛУКЖ і УВК.

Того ж дня, згідно з останньою волею св.п. Стефанії Івах, відбулася жалобна трапеза, під час якої промовляли колишня голова Ліґи Галина Прус, репрезентуючи теперішню голову Ю. Ясінську. Голова парохії мґр Е.Конанець і від Українського Вільного Козацтва майор УВК мґр Теодозій Волошин, теперішний суддя Генеральної Булави, котрий склав сердечні співчуття від Генеральної Канцелярії УВК Кошового Отамана полк.УВК мґра Валентина Різника і почесного Кошового Отамана генерала УВК інж. А. Кущинського від Паланки, Канада Схід, та всіх побратимів і посестер вояків козаків.

На прийнятті від родини покійної муж св.п. Стефанії Осип Івах - Байда подякував приятелям, друзям, священикам, представникам організацій за участь у похоронних відправах, за вислови співчуття, а також українській радіовисильні „Пісні України", директорові П. Наумчук за гарний текст, Б. Дніпровому за відчитання його, за листи, квіти.

Він подякував також тим, що відвідували і доглядали покійну у шпиталі, підтримували родину на дусі, що зложили свій щедрий дар вияву любови на Служби Божі під час родинного горя, всім, хто взяв участь у похороні.

Управа Паланки

Національна...

(Закінчення зі стор. 2)

ної людини, проти дурисвітів, відступників і кожної несуспільної людини поліція і суд нічого не вдіють. Тут мусить прийти осуд громади, осуд суспільности. Осуд суспільства і громадська опінія — це ті суспільно-моральні чинники, які мають засудити поведінку нечесних і негромадських осіб, чи навіть більших гуртів, включно до усунення їх із своїх товариств, громад, а то і зі свого суспільства.

Вкінці питання: а яка ж наша суспільно-громадська мораль у нашій громаді? Чи ми тепер, коли нас роздирають вороги з усіх сторін тут і на рідних землях, працюємо солідарно і відповідально для своєї Церкви, для свого товариства, своєї громади, для свого народу? Чи, може, кажемо, — це нас не обходить, нас не зобов'язує, до нас це не відноситься, бо ми живемо в демократичній країні і кожний може робити, що хоче, не оглядаючись на наші національні потреби, на нашу національну гідність і нашу національну солідарність.

Питання, на яке кожний повинен дати собі відповідь. Пам'ятаймо, одначе, що хоч ми живемо в дуже поганому світі, зматеріялізованому і здеморалізованому, і ми від того світу не втечемо, не можемо відгородитися якимсь муром, — то все ж таки ми можемо багато зробити, щоб нашу національну солідарність і нашу суспільну мораль зберегти, бо від цього залежатиме наше майбутнє життя в діяспорі, а також наша поміч Україні, яка цієї помочі потребує.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 4-го СЕРПНЯ 1985 р.

Сиракюзи, Н. Й. Піврічні і місячні збори Т-ва Українська Січ 39-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в малій залі УНДому. Порядок зборів: звіти Управи і плян праці у приєднуванню нових членів. Збирання членських вкладок: субота — від 5-8 год. веч.; неділя — від 12-2-ої год. по пол. проситься ввічливо всіх членів взяти участь у зборах. — Управа.

Вступайте в члени УНС

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Д-р ЗЕНОН НИЖАНКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" у Вашінгтоні, Д.К., помер 11-го жовтня 1984 року на 87-му році життя. Нар. 1897 року в Західній Україні. Залишив у смутку чисельну родину в Америці й Україні, Польщі та в Канаді. Похорон відбувся 13-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Остап Зинюк, секр.

ІВАН ЙОСИФ ГОЛЛІНС, член УНС Відд. 137-го ім. Богдана Хмельницького у Вест Істоні, Па., помер 16-го березня 1985 року на 67-му році життя. Нар. 15-го вересня 1917 року в Оксфорді, Н.Дж. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку братів Андрія і Йосипа, сестер Катерину Мітчелл і Марію Нибс. Похорон відбувся 19-го березня на цвинтарі свв. Петра і Павла в Алфі, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

МИХАЙЛО МАЧЕЖАК, член УНС Відд. 146-го ім. І. Франка у Воррені, Миш., помер 3-го травня 1985 року. Нар. 1916 року в Пенсильванії. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Стеллу, двох братів, дві сестри, одного сина і внука, та дальшу родину. Похорон відбувся 6-го травня 1985 року на цвинтарі Вайт Чепел в Трой, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Г. Корбяк, секр.

ВАСИЛЬ ТИМОСЯК, член УНС Відд. 73-го ім. Тараса Шевченка в Провиденс, Р. Ай., помер 7-го травня 1985 року на 73-му році життя. Нар. 6-го березня 1912 року. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку зведеного брата Петра Коха і дружину. Похорон відбувся 9-го травня 1985 року на цвинтарі Св. Марії у Вест Ворвик, Р. Ай.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Василик, секр.

КАТЕРИНА ГОЛОВЕЦЬКА, член УНС Відд. 258-го ім. св. Михаїла в Гавцдейл, Па., померла 10-го травня 1985 року на 87-му році життя. Нар. 23-го грудня 1897 року в селі Волоха, Бережани, Україна. Членом УНС стала 1922 року. Залишила у смутку 7 дітей і 26 внуків і 12 правнуків. Похорон відбувся 14-го травня 1985 року на цвинтарі Св. Марії в Рамей, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Віра Назарук, секр.

ЮРІЙ РУСНЯК, член УНС Відд. 221-го в Чикаґо, Ілл., помер 12-го травня 1985 року на 77-му році життя. Нар. 1908 року в селі Бук, повіт Сянок, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Галину, дітей Михайла та Ольгу, п'ять внуків та двох братів в Україні. Похорон відбувся 15-го травня 1985 року на цвинтарі Овк Гілл в Лейк Женіва, Виск.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

ВАСИЛЬ МЕЛЬНИЧУК, член УНС Відд. 42-го ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж., помер 23-го травня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 1897 року в Чорткові, Зах. Україна. Членом УНС став 1931 року. Залишив у смутку дружину Юстину, сина Евгена з дружиною Павліною і внуком Евгеном, мол. Похорон відбувся на цвинтарі Схід Ріджлон в Клифтон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Блиха, секр.

МАРКО С. АНДРАШ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 28-го травня 1985 року на 8-му році життя. Нар. 1977 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1982 року. Залишив у смутку батьків Стефана і Патріцію, брата Олександра, сестру Линен, дідуся і бабуню — Стефана і Марію Андраш, та Едварда і Джулі Пенц та прабаби Анну Мельник і Олену Феллов. Похорон відбувся 31-го травня 1985 року на цвинтарі Лейк Сіті в Лейк Сіті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

КАРОЛИНА СТЕПАНЯК—ФЕРНАНДЕЗ, член УНС Відд. 336-го Т-ва „Сокіл" в Клівленді, Огайо, померла 28-го травня 1985 року на 45-му році життя. Нар. 1939 року в Клівленді. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку мужа Фреда і доньок Соню і Сузанну. Похорон відбувся на Католицькому цвинтарі в Лулінгу, Тексас.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Стригун, секр.

ДМИТРО НІМИЛОВИЧ, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаго, Ілл., помер 4-го липня 1985 року на 83-му році життя. Нар. 1902 року в Дрогобичі, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Павлину, доньку Уляну Каменецьку з чоловіком Леонідом, внуків Марка і Мирона та ближчу і дальшу родину в Америці й Україні. Похорон відбувся 9-го липня 1985 року на цвинтарі св. Йосифа в Стоктоні, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.